

Biežāk uzdotie jautājumi

Publicēts: 12.10.2020.

Skaidrojumos lietotie saīsinājumi

Datu valsts inspekcija – DVI

Vispārīgā datu aizsardzības regula – VDAR

Fizisko personu datu apstrādes likums –FPDAL

Reģistrācija

Vai personu datu apstrāde jāreģistrē Datu valsts inspekcijā? ▼

Sākot ar 2018.gada 25.maiju tiek piemērota Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Regula).

Informējam, ka ievērojot Regulas 89.apsvērumā noteikto, personas datu apstrādes reģistrācijas pienākums pēc Regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas vairs nepastāv, līdz ar to pēc Regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas Inspekcija personas datu apstrādes reģistrāciju neveic.

Vienlaikus informējam, ka neskatoties uz to, ka sākot ar 2018.gada 25.maiju personas datu apstrādes reģistrācija nav jāveic, pārziņiem jebkurā gadījumā Regulas prasības ir obligātas. Proti, Regulas 5.panta otrajā daļā ir iestrādāts pārskatatbildības princips. Šis princips nosaka, ka pārziņim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu organizācijā, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

Par nepieciešamību norīkot personas datu aizsardzības speciālistu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību nodrošināšanai - <https://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/par-nepieciešamību-norīkot-personas-datu-aizsardzības-specialistu-visparīgas-datu-aizsardzības-regulas-prasību-nodrošināšanai/>

Datu valsts inspekcija aicina iepazīties ar:

29.panta darba grupas izstrādātajām vadlīnijām un ieteikumiem attiecībā uz personas datu apstrādi un aizsardzību - <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-aizsardziba/starptautiska-sadarbiba/publikacijas/> ;

Informāciju par Vispārīgo datu aizsardzības regulu - <https://www.dvi.gov.lv/lv/par-regulu-un-datu-aizsardzibu/> ;

Eiropas Komisijas tīmekļa vietni, kas veltīta datu aizsardzības noteikumu reformai https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform_lv

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām sazināties ar Datu valsts inspekciju konsultāciju laikā, zvanot uz tālruna numuru 67223131.

Personas datu apstrāde izmantojot video reģistratoru ceļu satiksmē (Vai personas datu apstrāde ir jāreģistrē Datu valsts inspekcijā?) ▼

Ievērojot Vispārīgā datu aizsardzības regulas (turpmāk – Regula) 89.apsvērumā noteikto, personas datu apstrādes reģistrācijas pienākums pēc Regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas (2018.gada 25.maijā) vairs nepastāv, līdz ar to Datu valsts Inspekcija personas datu apstrādes reģistrāciju neveic. Ņemot vērā iepriekš minēto, arī personas datu apstrāde veicot videonovērošanu izmantojot videoreģistratoru nav jāreģistrē Datu valsts inspekcijā.

Papildus informējam, ka Fizisko personu datu apstrādes likuma 36.panta pirmā daļa nosaka, ka šā likuma un datu regulas (Regulas) prasības neattiecas uz datu apstrādi, ko fiziskās personas veic, izmantojot automatizētas datu ieraksta ierīces ceļu satiksmē, personiskajām vai mājsaimniecības vajadzībām. Ceļu satiksmē iegūtos ierakstus aizliegts izpaust citām personām un institūcijām, izņemot gadījumus, kad ir konstatējams kāds no datu regulā noteiktajiem datu apstrādes pamatiem (saskaņā ar Regulas 6.panta 1.punktu). Piemēram, gadījumā, kad izmantojot videoreģistratoru, tiek iegūts video materiāls par ceļu satiksmes negadījumu, personai ir tiesības šo video materiālu kā pierādījumu iesniegt policijai, bet ne publicēt to sociālās tīklošanas vietnēs vai nodot to trešajām personām.

Personas datu aizsardzības speciālists

Personas datu apstrāde

Vai mājas pārvaldniekam pēc dzīvokļu īpašnieku pieprasījuma ir tiesības izsniegt citu dzīvokļu īpašnieku personas datus saturošu informāciju (dzīvokļa īpašnieka vārdu, uzvārdu, deklarētās/faktiskās dzīvesvietas adresi u.c.), kas nepieciešama dzīvokļu īpaš

Saskaņā ar [VDAR 4.panta 7.punktu](#) par personas datu apstrādes atbilstību VDAR (arī FPDAL) ir atbildīgs pārzinis – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; ja šādas apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, pārzini vai tā iecelšanas konkrētos kritērijus var paredzēt Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos; (šajā gadījumā pārzinis ir mājas pārvaldnieks).

Pārzinim personas datu apstrāde ir jāveic, ievērojot [VDAR 6.pantu](#), proti, apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no VDAR 6.pantā minētajiem pamatojumiem (tas ir, ja pastāv tiesisks pamats). Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī VDAR 5.pantā noteiktais, saskaņā ar kuru personas datu apstrādi drīkst veikt tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā.

Atbilstoši [Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta otrajai daļai](#) pārvaldnieka pienākums ir sniegt dzīvojamās mājas īpašniekam aktuālu, nepārprotamu un pilnīgu informāciju par dzīvojamās mājas īpašniekam saistošiem normatīvajiem aktiem un no tiem izrietošajām saistībām, par pārvaldnieka saistībām, kas izriet no pārvaldīšanas uzdevuma, kā arī – pēc dzīvojamās mājas īpašnieka pieprasījuma – par jautājumiem, kas attiecas uz pārvaldīšanas uzdevumu. Līdz ar to, no vienas puses dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības uz informāciju, bet, no otras puses, VDAR paredz, ka personas datus ir atļauts izpaust, lai sasniegtu tiesisku mērķi, un tikai tādā apjomā un veidā, kāds ir nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai. Tādējādi pirms informācijas par dzīvokļu īpašniekiem apstrādes ir jāizvērtē, vai pastāv tiesisks mērķis plānotajai dzīvokļu īpašnieku datu apstrādei, vai šo mērķi var sasniegt ar iecerēto personas datu apstrādi un vai šo mērķi nav iespējams sasniegt, apstrādājot personas datus mazākā apjomā, citā veidā vai arī neapstrādājot vispār.

Attiecībā uz dzīvokļu īpašnieku tiesībām pieprasīt kopsapulces sasaukšanai nepieciešamo informāciju, DVI paskaidro, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulces sasaukšanas un norises kārtību nosaka [Dzīvokļa īpašuma likums](#). Atbilstoši minētā [likuma 19.panta](#) otrajā daļā noteiktajam, uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulci ne vēlāk kā nedēļu pirms tās rakstveidā vai citā dzīvokļu īpašnieku kopības noteiktajā kārtībā uzaicināms katrs dzīvokļa īpašnieks. Uzaicinājumā norāda kopsapulces norises vietu, laiku un darba kārtību. Ievērojot uzaicinājumā norādāmo informācijas apjomu, kā arī, lai sasniegtu personas datu apstrādes mērķi – dzīvokļu īpašnieku informēšanu par kopsapulces sasaukšanu, iespējams, nav nepieciešams pieprasīt papildus informāciju no mājas pārvaldnieka un pietiek, ja uzaicinājumā norāda attiecīgā dzīvokļa īpašuma numuru, kopsapulces norises vietu, laiku un darba kārtību, tādējādi veicot personas datu apstrādi tikai tādā apjomā, kāds nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai.

Atbilstoši [Dzīvokļa īpašuma likuma 19.panta otrajā daļā](#) noteiktajam, dzīvokļu īpašnieku kopība var noteikt arī citādāku kārtību kopsapulces sasaukšanai, līdz ar to atkarībā no dzīvokļu īpašnieku kopības noteiktās kopsapulču sasaukšanas kārtības, attiecīgi izvērtējams nepieciešamais personas datu apstrādes apjoms. Ievērojot iepriekš minēto, gadījumā, ja dzīvokļu īpašnieki ir vērsušies pie mājas pārvaldnieka un saskaņā ar [Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.pantu](#) ir pieprasījuši sniegt informāciju, mājas pārvaldniekam pastāv tiesisks pamats atbilstoši [VDAR 6.panta 1.punkta c\) un f\) apakšpunktam](#) šo informāciju sniegt, minimālā apjomā, proti, kāds nepieciešams mērķa (informēšanai par kopsapulci) sasniegšanai.

Daudzdzīvokļu ēkā kaimiņš ir uzstādījis videonovērošanas kameru kāpņu telpā, neprasot un nesāņemot citu dzīvokļu īpašnieku piekrišanu. Kā rīkoties šādā situācijā? Vai kaimiņa rīcība ir likumīga?

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1.punktu, personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu. Ja veicot videonovērošanu var identificēt konkrētu personu, tad VDAR 4.panta 2.punkta izpratnē tiek veikta personas datu apstrāde. Par personas datu apstrādes (videonovērošanas veikšanas) atbilstību VDAR un FPDAL ir atbildīgs pārzinis – fiziskā vai juridiskā persona, valsts vai pašvaldību institūcija, kura nosaka personas datu apstrādes mērķus un apstrādes līdzekļus.

Saskaņā ar FPDAL 36.panta otro daļu, FPDAL un VDAR prasības neattiecas uz datu apstrādi, ko fiziskās personas veic, izmantojot automatizētas videonovērošanas ierīces personiskajām vai mājsaimniecības vajadzībām. Par datu apstrādi personiskajām vai mājsaimniecības vajadzībām netiek uzskatīta publiskās telpas novērošana plašā mērogā vai gadījumi, kad tiek izmantoti tehniskie palīg līdzekļi informācijas strukturēšanai.

Pārzinim ir jāveic videonovērošana kā personas datu apstrāde, ievērojot VDAR prasības (Piemēram, datu subjekta informēšana VDAR 13.pants; FPDAL 36.panta trešā daļa).

Pārzinim personas datu apstrāde ir jāveic, ievērojot:

- VDAR 6.pants – personas datu apstrāde ir atļauta tikai tad, ja likumā nav noteikts citādi un ja ir vismaz viens no VDAR 6.pantā minētajiem nosacījumiem (tas ir, ja pastāv tiesiskais pamats);
- FPDAL 36.panta otrā daļa – personas datu apstrāde personiskajām vai mājsaimniecības vajadzībām;
- VDAR 5.panta 1.punkta a) un b) apakšpunktam – personas datu apstrādi veic tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā, nodrošinot citu normatīvajos aktos noteiktu prasību ievērošanu;
- VDAR 13.pants, FPDAL 36.panta trešā daļa – pārzinim ir pienākums informēt par personas datu apstrādi datu subjektus (personas, kuru personas datu apstrāde tiek veikta).

Papildus iepriekš minētajam, DVI informē, ka Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta trešā daļa noteic, ka Dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums ir saistošs ikvienam dzīvokļa īpašniekam, ja “par” balsojuši dzīvokļu īpašnieki, kas pārstāv vairāk nekā pusi no dzīvojamā mājā esošajiem dzīvokļu īpašumiem. Līdz ar to, ja dzīvokļu īpašnieku piekrišana netiek iegūta, šāda videonovērošana aizskar Civillikumā noteiktās civilās tiesības, tad pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu un 23.panta pirmo daļu, kopīpašniekam/-iem ir tiesības vērsties šķīrējtiesā vai izmantot mediāciju.

Videonovērošanas kameras var filmēt gan tiešajā laika režīmā (online režīms), gan arī ierakstīt videoattēlus, taču šie videoieraksti nevar būt pieejami visiem iedzīvotājiem. Tikai attiecīgi pilnvarotas personas, piemēram, dzīvokļa īpašnieks, dzīvokļu īpašnieku kopsapulces pārstāvji vai nama pārvaldnieks var piekļūt šiem ierakstiem.

Vai namu apsaimniekotāji kāpņu telpās var izvietot informāciju par komunālo maksājumu parādnikiem?

Namu apsaimniekotājiem personas datu apstrādi paredz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums. Atbilstoši minētā likuma 14.panta ceturtajai daļai, pārvaldniekam ir pienākums savlaicīgi informēt dzīvojamās mājas īpašniekus par atsevišķa dzīvojamās mājas īpašnieka darbību vai bezdarbību (tajā skaitā uz pārvaldīšanas uzdevuma pamata iegūto saistību neizpildi), kas skar vai var skart citu dzīvojamās mājas īpašnieku intereses, kā arī sniegt nepārprotamu un pilnīgu informāciju par šiem jautājumiem pēc atsevišķa dzīvojamās mājas īpašnieka pieprasījuma.

Tādējādi, ja dzīvokļa īpašnieki ir vērsušies pie namu apsaimniekotāja un atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.pantā noteiktajam, ir pieprasījuši informāciju par dzīvojamās mājas īpašnieka darbību vai bezdarbību, kas skar vai var skart viņu, kā dzīvojamās mājas īpašnieku intereses, namu apsaimniekotājam pastāv tiesisks pamats atbilstoši VDAR 6.panta 1.punkta c) un f) apakšpunktam šo informāciju sniegt apjomā, kas nepieciešams mērķa sasniegšanai. Piemēram, lai vērstos pret šiem dzīvokļu īpašniekiem ar prasību tiesā par parādu samaksu vai citā likumīgā veidā veicinātu parādu samaksu. Līdz ar to, no vienas puses, dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības saņemt informāciju, bet no otras puses, saskaņā ar VDAR un FPDAL, personas datus ir atļauts izpaust, lai sasniegtu tiesisku mērķi, un tikai tādā apjomā un veidā, kāds ir nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai.

Piemēram, ja kāpņu telpā tiek publicēs attiecīgā dzīvokļa numurs un parādsaistību apmērs (neminot konkrēta dzīvokļa īpašnieka vārdu/uzvārdu), minētais ir uzskatāms par personas datiem VDAR 4.panta 1.punkta izpratnē. Turklāt izvietojot dzīvojamās mājas kāpņu telpā sarakstu ar dzīvokļiem, kuriem ir parādi par apsaimniekošanas un komunālajiem pakalpojumiem (norādot tikai dzīvokļa numuru un parāda apmēru), personas dati tiks izpausti ne tikai citiem dzīvokļu īpašniekiem, bet arī citām personām, kuras ienāk dzīvojamā mājā – dzīvokļu īrniekiem, dzīvokļu īpašnieku, īrnieku viesiem, ģimenes locekļiem, namu pārvaldes darbiniekiem u.c. Līdz ar to, lai gan likumā noteikts, ka pārvaldnieks ir tiesīgs informēt pārējos dzīvokļu īpašniekus, viņš nav tiesīgs to darīt publiski, proti, izvietojot informāciju, kas satur dzīvokļa īpašnieka personas datus, dzīvojamās mājas kāpņu telpā.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.pantā norādīto mērķi – informēt dzīvokļu īpašniekus par atsevišķa dzīvokļa īpašnieka darbību vai bezdarbību (tai skaitā uz pārvaldīšanas uzdevuma pamata iegūto saistību neizpildi), kas ietekmē vai var ietekmēt citu dzīvokļu īpašnieku intereses (piemēram, informēt dzīvokļu īpašniekus, ka parādu par apsaimniekošanas un sabiedriskajiem pakalpojumiem nesamaksāšanas gadījumā var tikt izbeigta atsevišķu pakalpojumu sniegšana) – var sasniegt šādā veidā:

- sākotnēji izliekot dzīvojamās mājas kāpņu telpā paziņojumu, ka parāda par apsaimniekošanas un sabiedriskajiem pakalpojumiem nesamaksāšanas gadījumā var tikt izbeigta kāda pakalpojuma sniegšana, norādot dzīvojamās mājas kopējo parādu, nevis konkrētu dzīvokļu īpašnieku dzīvokļu numurus un parāda apmērus;
- un tikai pēc dzīvokļa īpašnieka vai īpašnieku pieprasījuma saņemšanas (tas ir, kad saņemts pieprasījums sniegt informāciju par to, kura tieši dzīvokļa īpašnieks vai īpašnieki un kādu summu ir parādā par apsaimniekošanas un sabiedriskajiem pakalpojumiem), sniegt pieprasīto informāciju, izpaužot personas datus tikai tādā apjomā un veidā, kāds ir nepieciešams minētā mērķa sasniegšanai.

Kādos gadījumos komerciālu paziņojumu sūtīšana/saņemšana tiek uzskatīta par personas datu apstrādi? ▼

DVI informē, ka saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma (ISPL) 1.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, komerciāls paziņojums ir jebkads paziņojums elektroniskā veidā, kas paredzēts tiešai vai netiešai preču vai pakalpojumu reklamēšanai vai arī tāda komersanta, organizācijas vai personas tēla reklamēšanai, kas veic komercdarbību, saimniecisku darbību vai reglamentēto profesionālo darbību. Par komerciālo paziņojumu neuzskata informāciju, kas dod iespēju tieši piekļūt vispārējai informācijai par pakalpojuma sniedzēju un tā darbību (domēna vārds vai elektroniskā pasta adrese).

Komerčiālu paziņojumu nosūtīšanas tiesiskais pamats ir noteikts ISPL 9.pantā, proti, komerciālu paziņojumu uz fiziskas personas elektroniskā pasta adresi vai izmantojot citu elektronisku saziņas veidu ir atļauts sūtīt, ja tiek iegūta šīs personas piekrišana vai, ja pastāv visi ISPL 9.panta otrās daļas nosacījumi, papildus ievērojot ISPL 9.panta ceturto daļu. Tādējādi komerciālu paziņojumu sūtīšana ir jāveic ievērojot ISPL un VDAR noteikumus.

Attiecībā uz komerciālu paziņojumu (tie ir zvani, e-pasti u.c.) saņemšanu, DVI norāda, ka tad, ja, piemēram, persona saņem komerciālu paziņojumu, kurā tiek uzrunāta vārdā un uzvārdā (piemēram, SIA "X" zvana Jānim Bērziņam, uzrunājot viņu vārdā un uzvārdā, lai piedāvātu konkrētu precī; elektroniskajā pastā persona tiek uzrunāta: Cien. Jāni Bērziņ, piedāvājam Jums iegādāties...) ir uzskatāma par personas datu apstrādi, jo attiecīgajā gadījumā tiek identificēta konkrēta persona. Savukārt, ja persona saņem komerciālu paziņojumu, kurā netiek uzrunāta vārdā un uzvārdā (piemēram, SIA "X" sastādot telefona numuru pēc nejaušības principa vai adresējot elektronisko pastu: Cien. Klient!), persona nav identificējama, un tādējādi netiek veikta personas datu apstrāde.

Vai attēla publicēšana Facebook ir personas datu apstrāde? ▼

DVI informē, ka VDAR neattiecas uz tādu personas datu apstrādi, ko veic fiziskā persona tikai personiska vai mājsaimnieciska pasākuma gaitā ([VDAR 2.panta otrās daļas "c" apakšpunkts](#)). Savukārt VDAR 18.apsvēruma paskaidro, ka tāda apstrāde nav saistīta ar profesionālu vai komerciālu darbību, kā arī norāda uz to, ka personiski vai mājsaimnieciski pasākumi varētu ietvert korespondenci un adrešu sarakstu turēšanu vai sociālo tīklošanos un tiešsaistes darbības, ko veic saistībā ar šādiem pasākumiem.

No minētā izriet, ka ja kāds personīgos nolūkos publisko foto/video Facebook tīmekļvietnē un tas nav saistīts ar profesionālu vai komerciālu darbību, tas atbrīvo personu no pienākuma ievērot VDAR nosacījumus. Tomēr katrā individuālā gadījumā ir nepieciešams izvērtēt, vai informācija par fizisko personu, kuru padara par publiski pieejamu kāda cita fiziskā persona, ir saistīta ar šīs personas privāto vai ģimenes dzīvi.

Vai pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs pieprasīt atstāt ķīlā personu apliecinošu dokumentu (pasi, ID karti, tiesības)?

Saskaņā ar VDAR 4.panta 7.punktu par personas datu apstrādi ir atbildīgs pārzinis – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...]. Tāpat pārzinim jānodrošina godprātīga un likumīga personas datu apstrāde, tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā.

Personu apliecinošu dokumentu lietošanā ir jāievēro Personu apliecinošu dokumentu likuma (PADL) 15.panta 3.punktā noteiktais, ka personu apliecinošu vai pagaidu dokumentu ir aizliegts nodot vai pieņemt ķīlā

Normatīvajos aktos ir noteikti atsevišķi izņēmumi, kad ir pieļaujama personu apliecinošu dokumentu izņemšana – tie noteikti PADL 14.pantā. Proti, bez termiņa ierobežojuma personu apliecinošu vai pagaidu dokumentu drīkst izņemt dokumenta izdevējīestāde, tās pilnvarota institūcija, Valsts policija un Valsts robežsardze. Turklāt šāda rīcība atļauta gadījumos, ja persona dokumentu ieguvusi nelikumīgi vai lieto dokumentu, kas kļuvis lietošanai nederīgs, vai arī, mainoties personas tiesiskajam statusam, dokumentu nav nodevusi likumā noteiktajā kārtībā.

Arī autovadītāja tiesības un identifikācijas karte satur personas datus, tādējādi pieļaujama attiecīgā personu apliecinoša dokumenta uzrādīšana, lai identificētu pakalpojuma saņēmēju, nevis dokumentu kopēšana vai pieņemšana ķīlā.

Papildus norādām, ka atbilstoši PADL 12.pantā noteiktajam, personu apliecinoša vai pagaidu dokumenta turētāja pienākums ir glabāt attiecīgo dokumentu, lai tas nenonāktu citas personas rīcībā vai bojājuma dēļ nekļūtu lietošanai nederīgs.

Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) informē, ka informācijas par radniekiem iekļaušana dzimtas kokā ir uzskatāma par šo personu datu apstrādi. Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa regulas Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Regula) materiālais tvērums noteikts Regulas 2.pantā. Atbilstoši Regulas 2.panta c) apakšpunktam Regula neattiecas uz tādu personas datu apstrādi, ko fiziska persona veic tikai personiska vai mājsaimnieciska pasākuma gaitā. Tāpat Regulas 27.apsvērumā skaidrots, ka Regula netiek piemērota mirušu personu datiem.

Līdz ar to, gadījumos, ja dzimtas kokā iekļautas tikai mirušas personas, vai arī tas tiek veidots tikai un vienīgi personiskā nolūkā, koplietojot datus starp ģimeni, ierobežotu draugu loku vai apli, kura lielums ir ierobežots un kura pamatā ir personiskas attiecības vai noteikta uzticēšanās, tad Regulas prasības uz šādu apstrādi neattiecas.

Savādāk ir gadījumos, kad dzimtas koks tiek demonstrēts trešajām personām, padarīts publiski pieejams. Jautājumā norādītajā gadījumā, kā daļa no publikāciju sērijas elektroniskā mēdijā. Šādos gadījumos pārzinim ir jānodrošina atbilstība Regulas prasībām, kas nozīmētu, ka, apstrādājot datus, jāievēro Regulas 5.pantā noteiktie principi, tai skaitā nodrošinot to, ka apstrādei ir Regulas 6. pantā norādītais tiesiskais pamats (ja dzimtas koka ietvaros tiek apstrādāta informācija par personu īpašās kategorijas datiem, tad jānodrošina Regulas 9.pantā norādītā tiesiskā pamata esība). Datu subjekta (dzīvas fiziskas personas, kuras dati ietverti dzimtas kokā) piekrišana ir viens no iespējamajiem tiesiskajiem pamatiem (attiecīgi Regulas 6.panta 1.punkta a)apakšpunkts) personas datu apstrādes veikšanai, vienlaikus Inspekcija pašlaik neizslēdz, ka šādai apstrādei varētu piemērot arī Regulas 6.panta 1.punkta f)apakšpunktā norādīto tiesisko pamatu – apstrāde nepieciešama pārziņa leģitīmo interešu ievērošanai.

Inspekcija vērs uzmanību, ka šāda tiesiskā pamata izmantošana ir saistīta ar pārziņa pienākumu pirms apstrādes uzsākšanas noteikt līdzsvaru starp pārziņa un datu subjekta interesēm. Informācija par likumisko interešu līdzsvarošanu atrodama darba grupas personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi (kas izveidota, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1995.gada 24.oktobra Direktīvas 95/46/EK “Par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti” 29.pantu) (turpmāk 29.panta darba grupa) izstrādātajā atzinumā Nr.06/2014 par personas datu apstrādātāja likumīgo interešu jēdzienu saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 7.pantu (pieejams interneta vietnē: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_lv.pdf).

Atbilstoši atzinumā sniegtajiem ieteikumiem, līdzsvarošana jāveic, ņemot vērā datu subjekta (Jautājumā norādītajā gadījumā – fiziskās personas, kas iekļauta dzimtas kokā) un pārziņa (persona, kas sastāda dzimtas koku un iespējams persona, kas to publicē) interešu samērīgumu. Interešu samērīgums veicams, sākotnēji definējot nolūku, kura sasniegšanai datu apstrāde nepieciešama (nolūkam jābūt likumīgam, skaidram un reālam), veicot novērtējumu, kāpēc mērķa sasniegšanai nepieciešama personas datu apstrāde (piemēram, kāpēc mērķi nav reāli sasniegt, izmantojot mazākus līdzekļus), veicot sākotnējo līdzsvara novērtējumu (apstrādātāja interešu veids (komercintereses, sabiedrības intereses, pamattiesības u.c.), novērtējot potenciālo kaitējumu, ja apstrāde netiek veikta, datu subjekta statusu (piemēram, nepilngadīgais, pensionārs, nodarbinātais), datu apstrādes veidu, datu subjekta tiesību aizskāruma lielumu, datu subjekta pamatotās gaidas, ietekmes samērojumu ar labumu), piemērotos papildu drošības pasākumus (datu minimizācija, ieviestie tehniskie un organizatoriskie pasākumi u.c.), pārredzamības nodrošināšanu, citu datu subjekta tiesību nodrošināšanu. Ja minētais līdzsvarošanas process nav veikts, personas datu apstrāde nebūs atbilstoša Regulas prasībām. Būtisks iespējams pat izšķirošs apstāklis līdzsvarošanas izvērtējumam varētu būt – kādus pasākumus pārzinis ir veicis, lai informētu dzīvas fiziskās personas par to iekļaušanu dzimtas kokā un tā vēlāku publicēšanu, kā arī vai pastāv vienkārši īstenojami paņēmieni, kā personas var panākt to, ka ar to datiem vairs netiek izdarītas darbības, kas ietilpst Regulas tvērumā. Papildus iepriekš minētajam Inspekcijas ieskatā šajā gadījumā nepieciešams iezīmēt divu pušu atbildību – dzimtas koku sastādītāja un resursa, kas nodrošina dzimtas koka publicēšanu, atbildību. Pusēm būtu jābūt skaidrām savstarpējām attiecībām un pienākumiem attiecībā uz datu subjektu pieprasījumu izpildi.

Kas ir jāņem vērā izmantojot sīkdatnes? ▼

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju, turpmāk – Direktīva) 24.apsvērumā ir noteikts, ka elektronisko komunikāciju tīklu lietotāju gala iekārtas un jebkāda uzglabātā informācija par šādām gala iekārtām ir to lietotāju privātās jomas daļa, kam nepieciešama aizsardzība saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju. Tā sauktās spieģprogrammas, neredzami pikseli, slēptie identifikatori un citi instrumenti, lietotājam to nezinot, var iekļūt lietotāja gala iekārtā, lai iegūtu pieeju informācijai, lai uzglabātu apslēptu informāciju vai izsekotu lietotāja darbības, un var nopietni pārkāpt šo lietotāju privātās dzīves neaizskaramību. Šādu instrumentu izmantošanu var ļaut tikai likumīgos nolūkos, par šo instrumentu izmantošanu informējot attiecīgajos lietotājus.

Direktīvas 25.apsvērumā ir noteikts, ka šādi instrumenti, piemēram, tā sauktās sīkdatnes, var būt likumīgi un lietderīgi, piemēram, analizējot tīmekļa vietnes dizainu un reklāmu un pārbaudot to lietotāju identitāti, kas ir iesaistīti tiešsaistes darījumos. Ja šādi instrumenti, piemēram, sīkdatnes, ir paredzēti likumīgam nolūkam, tādām kā veicināt informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšanu, to izmantošana jāatļauj ar nosacījumu, ka lietotājus, saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK, nodrošina ar skaidru un precīzu informāciju par sīkdatņu vai līdzīgu instrumentu nolūku, lai nodrošinātu, ka lietotāji uzzina par informāciju, kas izvietota to izmantotajās gala iekārtās. Lietotājiem jābūt iespējai atteikties no sīkdatņu vai līdzīgu iekārtu uzglabāšanas to gala iekārtās. Tas ir īpaši svarīgi, ja lietotājiem, kas nav sākotnējie lietotāji, ir pieeja gala iekārtai un tādējādi jebkurai informācijai, kas ietver sensitīvus personas datus, kas uzglabāti šādās gala iekārtās. Informāciju un tiesības atteikties attiecībā uz dažādiem instrumentiem, kas uzstādāmi lietotāja gala iekārtā, var piedāvāt viena pieslēguma laikā, ietverot arī tālāku šo instrumentu izmantošanu sekojošu pieslēgumu laikā. Veidi, kādos tiek sniegta informācija, piedāvātas tiesības atteikties vai lūgta piekrišana, jāveido lietotājiem iespējami draudzīgāki. Tomēr piekļuve īpašam tīmekļa vietnes saturam var būt atkarīga no sīkdatnes vai līdzīga instrumenta informētas akceptēšanas, ja to izmanto likumīgam nolūkam.

Šajā kontekstā ir svarīgi noteikt nosacījumus, kādi pārlūkprogrammu iestatījumi atbilst Direktīvas 95/46/EK prasībām un piekrišana "saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK" līdz ar to ir likumīga.

Pirmkārt, pamatojoties uz likumīgas piekrišanas definīciju un prasībām saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 2. panta h) apakšpunktu vispārīgi nevar uzskatīt, ka datu subjekti ir devuši piekrišanu, vienkārši iegādājoties pārlūkprogrammu vai citu lietotni, kas pēc noklusējuma ļauj vākt un apstrādāt viņu datus. Ir maldīgi vispārīgi uzskatīt, ka datu subjekta rīcības trūkums (datu subjekts nav iestatījis pārlūkprogrammu, lai tā noraidītu sīkdatnes) ir skaidra un viennozīmīga norāde par viņa vēlmēm.

Otrkārt, ja saskaņā ar pārlūkprogrammas iestatījumiem lietotāji piekrīt saņemt visas sīkdatnes, tas nozīmē, ka viņi piekrīt datu turpmākai apstrādei, iespējams, neko nezinot par sīkdatņu izmantošanas nolūkiem un veidiem. Vispārīga piekrišana jebkurai turpmākai datu apstrādei, neko nezinot par šīs apstrādes apstākļiem, nevar būt likumīga piekrišana.

Direktīvas 5.panta 3.punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka elektronisko komunikāciju tīklu izmantošana informācijas uzglabāšanai vai pieejas iegūšanai abonenta vai lietotāja gala iekārtā uzglabātai informācijai ir atļauta tikai ar nosacījumu, ka attiecīgo abonentu vai lietotāju, saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK, nodrošina ar skaidru un visaptverošu informāciju, cita starpā, par apstrādes nolūku un piedāvā tiesības liegt datu kontrolierim veikt šādu apstrādi. Tas neliedz jebkādu tehnisku uzglabāšanu vai vienīgi pieeju, lai veiktu vai veicinātu komunikāciju pārraidīšanu elektronisko komunikāciju tīklā, vai kas nepieciešama, lai sniegtu informācijas sabiedrības pakalpojumu, ko skaidri pieprasa abonents vai lietotājs.

<https://www.dvi.gov.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi>